

ESTONYA'DA ŐIRKET KURULUŐU ve BİLİNMESİ GEREKENLER

now it's time to
be global.

Giriş

Estonya, Baltık Denizi kıyısında yer alan küçük bir ülkedir. Avrupa Birliği üyesi olan Estonya, OECD ülkeleri arasında en iyi vergi yasası ödülünü üst üste altıncı kez kazanmıştır. Vergi avantajları ve iş yapmanın kolaylığı nedeniyle Estonya dijital göçebelerin merkezi haline gelmiştir.

Estonya, tüm sosyal, ekonomik ve yönetim alanlarında ileri teknolojilerin benimsenmesi sayesinde elverişli yatırım koşullarına sahip olmuştur. 22 yıl boyunca elektronik standartların uygulanması ve sorunların aşılmasına yönelik politikalar benimsenmiştir. Estonya, 2001 yılında internet erişimini gerçek bir insan hakkı olarak ilan eden ilk ülkelerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bugün Estonya'daki kamu hizmetlerinin %99'u çevrimiçi olarak sürdürülmektedir. E-toplum olma yolundaki en karmaşık zorluklardan biri olan internet eğitimi başarıyla gerçekleştirerek internet kullanıcı oranını 2019 yılında %29'dan %98'e çıkarmıştır.

Estonya; bilgi teknolojileri, biyoteknoloji ve yeşil endüstriler gibi FDI açısından cazip alanlarda oldukça gelişmiştir. Dengeli bir bütçe (anayasal olarak korunan), bir serbest ticaret rejimi, tamamen dönüştürülebilir bir para birimi, rekabetçi bir bankacılık sektörü ve yatırıma elverişli bir ortamın tümü, ülkenin başarısına katkıda bulunmuştur. Son olarak, ulusal hükümet, Ekim 2020'de yürürlüğe giren AB Yabancı Yatırım Tarama Yönetmeliğine (Yönetmelik 2019/452) uymak için bir tarama mekanizması geliştirmektedir.

Estonya'da Şirket Kurmak

Estonya'da bir şirket, sadece birkaç saat içinde ve dünyanın hemen hemen her yerinden tamamen çevrimiçi olarak kurulabilmektedir.

Ticaret Kanunu (Äriseadustik), Estonya'daki şirketlerin yasal faaliyetlerini belirlemektedir. Bir şirketin ticari faaliyetleri Ticaret Siciline tescil edildiği andan itibaren başlamaktadır. Her şirket, şirketin yasal şekline atıfta bulunan eki içerecek bir isim altında tescil edilmelidir. Ayrıca, özel lisanslar gerektiren belirli faaliyet biçimleri vardır.

Estonya'da şirket kurabilmek için öncelikle e-vatandaş olmak gerekmektedir. E- vatandaş olmak için çevrimiçi başvuru yapmak yeterlidir. Çevrimiçi başvurunun tamamlanıp eyalet ücretinin ödenmesinin ardından dijital kimlik teslim alma konumunun tercih edilmesi gerekmektedir. Devlet ücreti yaklaşık 100-120 EUR'dur. E-vatandaş (e-residency), yabancı bir yatırımcıya Estonya hükümeti tarafından verilen bir dijital kimliktir. Bu kimlik, iş sahibinin bir iş açıp yönetmesine ve ülkede mevcut olan uygun dijital hizmetlerin tamamını kullanmasına olanak tanımaktadır. E-vatandaş sayesinde işi yönetmek için yabancı kurucunun ülkede bulunmasına da gerek yoktur, faaliyetler uzaktan yönetilebilir.

Sonrasında ise Estonya'da şirket kurulumunun gerçekleşmesi için Estonyalı bir irtibat kişisi ve yerel adresin edinilmesi gerekmektedir. Bu da maliyet olarak aylık ortalama 30-150 EUR'a tekabül etmektedir. Her mali yılın sonunda, bir muhasebe kuruluşunun yıllık hesaplardan ve yönetim raporundan oluşan bir yıllık rapor hazırlaması gerekir. Denetçi raporu (zorunluysa) ve mali yıl için kar dağıtım önerisi yıllık rapora eklenmelidir. Mali tablolar, halka açık tüm limited şirketler ve vakıflar için denetlenmektedir.

Şirket Türleri

Özel Limited Şirket: Estonya limited ve halka açık limited şirketlerin ağırlıklı olarak bulunduğu bir ülkedir. Ancak Estonya’da yabancılar tarafından en çok tercih edilen şirket türü özel limited şirkettir.

Özel bir limited şirket kurmak için bir kişi yeterlidir. Estonya’da özel limited şirket, hisselerden oluşan bir sermayeye sahiptir ve bireysel olarak sorumlu olmayan bir veya daha fazla hissedara aittir. Özel limited şirket kurmak için asgari tutar 2.550 Euro ve bir hissenin sembolik değeri 1 Euro olmalıdır. Özel limited şirketin kurucuları gerçek kişiler olduğunda, sermayenin tamamının ödenmesi şirketin kuruluşundan sonraya ertelenebilir. Tutarın tamamı ödenene kadar, kalan tutardan kurucular sorumludur.

Estonya özel limited şirketinde, yönetim kurulu üyelerinin hissedar olması gerekmez de, Estonya’da ikametgahı bulunan bir yönetim kurulu olmalıdır.

Estonya’da özel bir limited şirket kurmak için:

- İşletme için bir isim seçilmeli ve ismin mevcut olup olmadığı E-Ticaret Sicilinin web sitesindeki ücretsiz aracı kullanılarak kontrol edilmesi gerekmektedir.
- Kişinin Estonya’da adresi bulunmuyorsa, yasal bir adres almak için bir ticari hizmet sağlayıcısıyla iletişime geçilmesi ve şirket kayıt portalında şirketin çevrimiçi olarak kaydedilmesi gerekmektedir.
- Gönderilen başvurular 1 iş günü içerisinde incelenmekte ve başvuru ile ilgili bildirimler e-posta ile gönderilmektedir.
- Şirketin çalışanları bulunuyorsa çalışanların Vergi ve Gümrük Kurulu web sitesinde bulunan istihdam siciline kaydedilmesi gerekmektedir.
- Faaliyet alanı özel gerekliliklere tabi ise bir ruhsat alınması gerekir. Faaliyet alanları ve elektronik tescil ile ilgili bilgiler Ekonomik Faaliyetler Sicilinin internet sitesinde oluşturulabilir.
- Gerekirse, şirket Vergi ve Gümrük Kurulu web sitesinde KDV mükellefi olarak kaydedilmelidir.

Şirketin sermayesinin katkısı parasal değil, parasal olarak kayda değer bir şey ise veya özel limited şirkete devredilecek olan mülkiyet hakkı ise (ekipman, yazılım vb. gibi) şirketin kurucuları belgeleri dijital olarak imzalayamazlar.

Halka Açık Limited Şirket (AS): Estonya’da halka açık bir limited şirket kurmak için gereken asgari kişi tüzel veya gerçek kişidir. Asgari nominal değeri 1 Euro olan 25.500 Euro'luk bir halka açık sermayeye ihtiyaç vardır. Hissedarlarının şirketin yasal yükümlülüklerinden hiçbir sorumluluğu yoktur. Özel şirketle karşılaştırıldığında, halka açık şirketin hissedarı Estonya Merkezi Menkul Kıymetler Siciline kayıtlı olmalı ve bir yönetim ve denetleme kuruluna sahip olmalıdır. Denetim kurulu genellikle hissedar olmak zorunda olmayan 3 üyeden oluşur, ancak bunların yarısının AB’de ikamet etmesi gerekir. Denetim kurulu, yönetimi düzenlemekle görevlidir.

Genel Ortaklık (TU): Estonya genel ortaklığı 2 veya daha fazla ortaktan oluşmalı ve ortaklık sözleşmesinin şartlarına tabi olmalıdır. Ortaklar, şirketin yükümlülükleri için müşterek ve tam sorumluluk taşırlar. Asgari sermaye yatırımı yoktur ve sözleşmede aksi belirtilmedikçe, kâr ortaklar arasında paylarına göre bölünmektedir.

Sınırlı Ortaklık (UU): Estonya limited ortaklığı, en azından tam sorumlu bir ortakdan oluşmalıdır ve bir genel ortağa aynı zamanda sınırlı bir ortağa sahip olması gerekir. Genel ortak, şirketin yasal yükümlülüklerinden tamamen sorumlu olurken, sınırlı ortak yatırım miktarına kadar sorumludur. Hem sınırlı hem de genel ortaklık için, ortaklık anlaşması ana kurucu belgedir ve işin nasıl gerçekleştirileceği hakkında önemli bilgiler içerir.

Şahıs Şirketi (FIE): Gerçek kişi tek mal sahibi olma imkanına sahiptir ancak noter tasdikli dilekçe verdikten sonra Ticaret Siciline kayıt yaptırmak zorundadır. Tek mal sahibi, işletmenin yasal faaliyetleri için tam sorumluluğa sahiptir.

Şube Açmak

Yabancı bir şirket Estonya'da bir şube açabilir. Şubeler, kanuni işletme olmasalar dahi Ticaret Siciline kayıt yaptırmak zorundadırlar ve ana şirket şubenin tüm faaliyetlerinden sorumludur.

Estonya'da şube kaydı için yabancı şirketten aşağıdaki belgeler talep edilmektedir:

- Yabancı şirketin, şirketin menşe ülkesindeki yetkililer tarafından verilen tescil belgesinin veya Ticaret Sicili belgesinin kopyası
- Gerekirse şube kuruluşunun izni veya lisansı
- Şube müdürünün atanması/atanması için karar
- Şirketin esas sözleşmesinin veya mutabakat zaptının kopyası
- Müdürün örnek imzaları
- İletişim bilgileri

Gerekli tüm belgeler Estoncaya çevrilir. Noter tasdik masrafları da dikkate alınmalıdır.

Vergilendirme Süreçleri

Kurumlar Vergisi: Estonya Kanunlarına göre kurulmuş Estonyalı yerleşik şirketler ile Estonya'da yatırımı olan yabancı şirketler kurumlar vergisine tabidir. Kurumlar vergisi oranı %20'dir. Ancak kar dağıtım yapılmadığı sürece vergi ödenmemektedir. Vergi temettü alıcısına stopaj gibi uygulanmakta, kar dağıtım yapıldığında bu vergi şirket tarafından ödenmektedir. Temettü ödemeleri için ayrıca bir temettü stopajı uygulanmamaktadır. Aynı bir sermaye kazancı vergisi yoktur. Yerleşik ve yabancı şirketlerin şubeleri tarafından elde edilen kazançlar dağıtım yapılana kadar vergiden muafır.

Katma Değer Vergisi: Standart KDV oranı %20 olup, kitap, gazete, ilaç ve konaklama gibi hizmetlerin KDV oranı %9'dur. İhracat KDV oranı %0'dır.

Gelir Vergisi: Kişinin yıllık gelirene bağlı olarak değişmektedir. Yıllık geliri 6.000 Euro'ya kadar olanlar vergiden muafır. 6.000 Euro üzerinde gelir elde edenlerden %20 oranında gelir vergisi uygulanmaktadır. Çalışan maaşlarından da gelir vergisi kesintisinin yapılması gerekmektedir. Yerleşik şirketlerden alınan temettü ve AB kredi kuruluşlarından alınan faizler vergiden muafır.

Stopaj Vergisi: Estonya'da temettü veya faize stopaj uygulanmamaktadır.

Estonya'da Şirket Kurmanın Avantajları

- **Estonya Start-Up Vizesi:** Estonya hükümeti tüm AB dışı kurucuların vize almalarına ve Estonya'da fikirlerini geliştirmelerine olanak sağlamak adına yabancılara "Başlangıç Vizesi" (Start-Up vizesi) vermeye başlamıştır. Estonya Start-up vizesi, Schengen bölgesi içinde özgürce seyahat etmenize izin verdiği gibi yeni şirketinizi geliştirmek istediğinizde yerel şirketlerle yasal olarak çalışmanıza izin vermektedir.
- **Vergi Avantajı:** Estonya, dünyadaki en liberal vergi sistemlerinden birine sahiptir. Yeniden yatırımda kullanılan karın vergi oranı %0'dır. Ayrıca, 2009'dan bu yana yabancı ortaklara ödenen paylar da vergilendirilmemektedir. E-İkamet yoluyla kayıtlı bir Estonya şirketi doğrudan Estonya'da vergi mükellefi olarak kabul edilir. Gelir vergisi her yıl kazanılan kar üzerinden değil, aylık olarak değerlendirildiğinden, kar veya zarara bakılmaksızın her yıl vergi beyannamesi verme zorunluluğu bulunmamaktadır. Bir girişimci KDV amaçları için otomatik olarak vergilendirilebilir kişi olarak değerlendirilmez. Yalnızca bir yıl içinde vergilendirilebilir tedarikleri (ithalat hariç) 40.000 Euro'yu aşan bir kişinin KDV için kayıt yaptırması gerekmektedir.
- **Ortak Avrupa Birliği Pazarı:** Avrupa Birliği pazarı dünyanın en büyük ekonomik pazarıdır ve birliğe dahil ülkeler arasındaki serbest ticaret izni sebebiyle ortak bir pazara sahiptir. Estonya'da şirket sahibi olmak, tüm Avrupa Birliği ülkelerinde iş yapıp yaklaşık 500 milyon tüketiciye erişebilmek anlamına gelmektedir.
- **Üst Düzey Bilişim ve Teknoloji Sektörü:** Estonya, altyapısında, ekonomisinde ve günlük yaşamında büyük rol oynayan bilişim sektörü ile dünyanın en iyileri arasında yer almaktadır. Bankacılık sektörü hızlı, esnek ve IT tabanlıdır. Estonya'daki bankacılık işlemlerinin %99'u elektronik olarak yapılmaktadır.
- **Yatırım Konusunda Eşitlik:** Estonya'daki yabancı ve yerli yatırımlar kanun önünde eşit muamele görmektedir. Kamu hizmetleri basit, verimli ve hemen hemen her şey çevrimiçi olarak yürütülebilmektedir.

Estonya Neden Girişimler Tarafından Tercih Edilmektedir?

- Girişimcilik ekosisteminde 13. Sırada olan Estonya'dan şuana kadar 7 adet Unicorn çıkmıştır. Bunlar: Skype, Playtech, Wise, Bolt, Pipedrive, ID.me ve Zego'dur.
- Bunu dikkate alan hükümetler, Estonya'nın bir girişim mucizesi olarak itibarını sağlamlaştırmaya çalışmaktadırlar. Hızla büyüyen şirketlerin ihtiyaçlarını karşılamak için yasaları düzenlemişlerdir.
- Estonya girişimler için mali açıdan avantaj sağlar. Bir girişimin Estonya'da ihtiyacı olan maliyet diğer ülkelerin çoğundan daha düşük olacaktır.
- Estonya'da 2002'den beri bağlayıcı belgeler dijital olarak imzalanmakta ve 2005'ten beri çevrimiçi oy verilmektedir. Dijital sağlık kayıtları ve diğer kişisel veriler çevrimiçi tutulmaktadır. Kamu hizmetleri dijital, şeffaf ve güvenlidir.
- 2007 yılında devlet destekli bir siber saldırıya uğrayan ilk ülke olduğu için Estonya savunma kapasitesini geliştirmiştir.

info@sistemglobal.com.tr www.sistemglobal.com.tr

- Ortalama 3 saat içerisinde bir şirket kurmak mümkündür.
- Şirketlerin %98'i çevrimiçi olarak kurulmuştur.
- Gerekli vergi beyannamelerinin %98'i elektronik/çevrimiçi olarak dosyalanır.
- E-ikamet kullanılarak ülkede 14.500'den fazla şirket kurulmuştur.

TEŞEKKÜRLER

Bilgiyi tecrübeyle
güce dönüştürüyoruz.

www.sistemglobal.com.tr • info@sistemglobal.com.tr

Ankara • İstanbul • Gaziantep • İzmir • Adana • Bursa • Antalya • Kayseri

London • Berlin • Singapore • Brussels